

פרשת יתרו

משום לא תחמוד זהו הוספת הרחוב שצא לדון ולהסביר ואינו הטעם הנכון, אלא הטעם הוא צפישיות שעיקר טעמו של הגר"ח היה כיון שצלא"ה אינו יכול להוציאו מידו הפקירו, אצל לא הקנהו לו דמאיזה סיבה יתן מחנות לגנב.

ובל העם ראים את הקולות וגו' (כ. טו)

פירש"י את הקולות היוצאים מפי הגבורה, וכן בפסוק י"ט כתיב 'אתם ראיכם כי מן השמים דיברתי עמכם', והנה הרמב"ם כתב (פ"ו מיקוה"ת ה"ו) 'ומה הפרש יש בין נבואת משה לשאר כל הנביאים, שכל הנביאים צחלום או צמראה ומשה רבינו מתנבא והוא ער ועומד וכו' כל הנביאים ע"י מלאך לפיכך רואים מה שהם רואים צמשל וחידיה, משה רבינו לא ע"י מלאך שנאמר פה אל פה אדבר צו וכו', ולכאורה כאן הגיעו כל ישראל למדרגת הנבואה של משה שהרי לא היה צחלום, וגם היה פה אל פה לכל ישראל, וצ"ע בזה.

והנה הגר"ח ז"ל אמר שמה שהשוו נבואת צלעם לנבואת משה היינו שכשם שנבואת משה נעשית חלק מן התורה, כמו כן נבואת צלעם נעשית חלק מן התורה, משא"כ שאר נביאים נבואתם אינה חלק מן התורה. ולכאורה גם צענין זה הושוו ישראל למשה, שהרי מה שדיבר ה' עם כל ישראל כאן נהיה תורה, וא"כ מצינו מעלה זו גם בשאר

דבממון אציו יש ג"כ מלות כיבוד, אצל מחנתיין איירי צדין השבת אצדה ולגצי הללו לא תוכל להפעלם, וליכא ראייה ממחנתיין.

לא תחמוד וגו' (כ. יד)

א' סיפר צשם מרן ז"ל מעשה שהיה עם הגר"ח ז"ל, שפעם נגנב איזה חפץ מצית הגר"ח ז"ל והגר"ח רדף אחרי הגנב והשיגו ואמר הגר"ח לגנב שהחפץ יהא הפקר צידו, ופירש שהוא שמה שלא אמר לו הגר"ח שהוא מקנה לו את החפץ, מפני שאז היה מכשיל את הגנב באיסור לא תחמוד.

מחבר: הרב שמואל

אולם לי צ"ע בזה, חדא, דמיד כשהגציהו הגנב מרשות הצעלים וקנאו עזר על לא תחמוד, דדין גניבה דדין קניה לזה, עי' ברמב"ם (פ"א מגזילה הי"ב) 'והקונה דבר שהתאווה צהפצר שהפציר צצעלים או צצקשה מהן עובר צשני לאוין לכך נאמר לא תחמוד ולא תתאוה, ואם גזל עזר צג' לאוין, הרי שמיד צמעשה הגזילה עזר באיסור לא תחמוד, ולא מסתבר לחלק צין גנב לגזלן בזה. ועוד צ"ע דאיסור לא תחמוד הוא לעשות פעולות שיצוא החפץ לידו, וא"כ מאי שנא אם הגר"ח ז"ל הקנה לו או שהפקיר, הרי צכל גווני עזר הגנב כיון שע"י פעולת הגניבה פעל וגרם שיקנו לו או שיפקירו עזרו את החפץ.

וגראה שהמעשה היה שהגר"ח ז"ל צאמת הפקירו, ומה שפירשו שלא הקנהו לו